

ต้นทุนและผลตอบแทนของผ้าปัก บ้านสันกอง ตำบลแม่ไร่ อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย

พรหมณี ธิวงศ์เวียง

นักศึกษาระดับปริญญาตรี สำนักวิชาบัญชี มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

วันที่ได้รับต้นฉบับบทความ: 16 กุมภาพันธ์ 2564

วันที่แก้ไขปรับปรุงบทความ: 19 กุมภาพันธ์ 2564

วันที่ตอบรับตีพิมพ์บทความ: 23 มีนาคม 2564

เอกชัย อุตสาหะ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำสำนักวิชาบัญชี มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

ดร.กัศมา กาซ้อน

รองศาสตราจารย์ประจำสำนักวิชาบัญชี มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

บทคัดย่อ

การวิจัยต้นทุนและผลตอบแทนของผ้าปักครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนผลิตภัณฑ์จากผ้าปัก และเพื่อประเมินคุณค่าของผลิตภัณฑ์จากผ้าปัก บ้านสันกอง ตำบลแม่ไร่ อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือผู้ประกอบการธุรกิจปักผ้าของบ้านสันกอง ตำบลแม่ไร่ จำนวนทั้งหมด 40 ราย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษาพบว่า

1. ต้นทุนการปักผ้า พบว่า วัตถุดิบทางตรงประกอบด้วยการใช้ผ้า ต้นทุนรวมทั้งสิ้น 219.75 บาทต่อผืน ส่วนกระแสการรวมต้นทุนทั้งสิ้น 224.00 บาทต่อใบ รายได้จากการจำหน่ายผ้าปัก เฉลี่ย 435.50 บาท/ผืน รายได้จากการจำหน่ายกระแสเป้า เฉลี่ย 424.25 บาท/ใบ กำไรจากการปักผ้า เฉลี่ย 315.75 บาท/ผืน รายได้จากการปักกระแสเป้า เฉลี่ย 300.25 บาท/ใบ สำหรับอัตราผลตอบแทนจากการปักผ้าเป็นผืน โดยมีอัตรากำไรสุทธิต่อยอดขายเฉลี่ย 49.54 % และ อัตราผลตอบแทนการลงทุน (ROI) 98.18 % และอัตราผลตอบแทนจากการกระแสเป้า มีอัตรากำไรสุทธิต่อยอดขายเฉลี่ย 47.20 % และ อัตราผลตอบแทนการลงทุน (ROI) 89.40 %

2. ผลการประเมินคุณค่า ในแต่ละด้าน ได้แก่ด้านประโยชน์ใช้สอย ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ที่มีประโยชน์ใช้สอยกับรูปร่างผลิตภัณฑ์ ด้านความงามศิลปะ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ที่มีความงามทางด้านลวดลายผ้า ด้านวัสดุ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ เหมาะสมกับการผลิตและด้านแบบอย่างและวัฒนธรรม ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ แสดงความเป็นอัตลักษณ์ของชุมชน

คำสำคัญ: ผ้าปัก ต้นทุน ผลตอบแทน การประเมินคุณค่า

Cost and Return of Embroidery Ban Sun Kong, Mae Rai Sub-District, Mae Chan District, Chiang Rai Province

Ponmanee Thiwongwiang

Undergraduate Students,

School of Accounting, Chiang Rai Rajabhat University

Received: 16 February 2021

Revised: 19 February 2021

Accepted: 23 March 2021

Eakkhachai Usaha

Assistant Professor in School of Accounting,

Chiang Rai Rajabhat University

Dr.Kasama Kason

Associate Professor in School of Accounting,

Chiang Rai Rajabhat University

Abstract

This research of cost and yield of embroidery fabric was aimed to analyze cost and return of embroidery products. And to assess the value of embroidery products from Ban San Kong, Mae Rai Sub district, Mae Chan District, Chiang Rai Province The target group used in this study was 40 fabric embroidery businesses of Ban San Kong, Mae Rai Sub district. The research instrument was a questionnaire. The statistics used for data analysis are mean, standard deviation.

The study found that

1. Cost of embroidery, found that direct materials consist of the use of fabric The total cost is 219.75 baht per piece, the total cost of the bag is 224.00 baht per piece, the average embroidery income is 435.50 baht / piece, the average bag sales income is 424.25 baht / piece, the average profit from embroidery is 315.75 baht / piece. Obtained from sewing the average bag 300.25 baht / piece for the rate of return from embroidering a piece of fabric, it has an average net profit margin of 49.54% and a 98.18% return on investment (ROI) and a return on baggage. Has an average net profit margin of 47.20% and a return on investment (ROI) of 89.40%.

2. The results of the valuation in each area, namely useful aspects. The areas with the highest average are the products that are useful for the shape of the product. Artistic beauty the aspect with the highest average was the product with beauty in the pattern, the fabric, the material, the matte with the highest average, ie, suitable for the production. And the role model and culture the aspect with the highest average was the identity of the community.

Keywords: Embroidered cloth, Cost, Return on Investment, Valuation

บทนำ

งานปักผ้า ถือว่าเป็นงานหัตถกรรมประเภทหนึ่ง ที่ผู้หญิงในสมัยก่อนจะถูกสอนมาตั้งแต่วัยเยาว์ ได้รับความรู้สืบทอดกันมาจากรุ่นสู่รุ่น และยังเป็นงานประณีตศิลป์ที่มีความโดดเด่นของผู้หญิงไทย สามารถสะท้อนให้เห็นถึงภาพลักษณ์ของผู้หญิงที่มีความเพียรพยายามต้องอาศัยความชำนาญในการ ถ่ายทอดคุณค่าและความงามลงบนผลงาน จึงเกิดเป็นผลงานที่มีความประณีตและละเอียดอ่อน ซึ่งจะมี คุณค่ามากกว่าแค่เพียงประโยชน์ใช้สอย

การปัก เป็นงานศิลปะแขนงหนึ่ง เพราะเป็นการเสริมแต่งเครื่องแต่งกาย เช่น การปักเสื้อ กระโปรง ปกอกหมอนอิง หมอนหนุน ผ้าคลุมเตียง ผ้า màn หน้าต่าง และเครื่องใช้อื่นๆ ตามความต้องการ ทั้งนี้เพื่อให้เห็นคุณค่าของงานและความสวยงามยิ่งขึ้น การปักในสมัยก่อนนั้นนิยมปักด้วยมือแต่เพียง อย่างเดียว เพราะถือว่าเป็นงานฝีมือที่ต้องการความละเอียดเป็นพิเศษ ต่อมาเมื่อมีผู้นิยมลายปักมากขึ้น การใช้มือผลิตผลออกมาได้ไม่ทันตามความต้องการ และค่าแรงสูงมาก จึงมีการปักด้วยเครื่องมือพิเศษ และปักด้วยจักรเพิ่มขึ้นอีก การปักเป็นงานที่แสดงฝีมือจริง ปัจจุบันมีการส่งเสริมให้สตรีที่ว่าง จากการทำไร่ นา ปัจจุบันมีการส่งเสริมศิลปะชีพของชาวชนบทแทบทุกแห่ง โดยเฉพาะทางภาคเหนือ สตรี ที่ว่างจากการทำไร่ นา ก็จะไปกันมารับจ้างปักผ้าบ้าง ถักบ้าง แต่คนเหล่านี้จะไม่ค่อยมีความรู้ว่ายปัก ชนิดใดเหมาะที่จะปักและมีลวดลายแตกต่างกันไป (ดวงฤทัย ทวีทรัพย์, 2563)

ชุมชนได้เห็นความสำคัญของการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ จึงได้มีส่งเสริมให้มีการปักผ้า ในหมู่บ้านสักทอง ตำบลแม่ไร่ อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย เนื่องจากประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ รับจ้างทั่วไป นักเรียน นักศึกษา อาชีพเกษตรกรรม คือ ทำนา ทำไร่ ทำสวน เลี้ยงสัตว์ (เทศบาลตำบล แม่ไร่, 2563) จากการเก็บข้อมูลเบื้องต้น ผู้ประกอบอาชีพปักผ้า ไม่ยังทราบเกี่ยวกับต้นทุน และผลตอบแทนจากการปักผ้า

จากการปัญหาและความต้องการดังกล่าว คณะผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษาต้นทุนและผลตอบแทน ผลิตรัณฑ์จากผ้าปัก บ้านสันกอง รวมถึงการประเมินคุณค่าของผ้าปัก เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนา ผลิตรัณฑ์ของชุมชน และสร้างเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นมาให้เกิดประโยชน์ต่อเศรษฐกิจของชุมชนต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนผลิตรัณฑ์จากผ้าปัก บ้านสันกอง ตำบลแม่ไร่ อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย
2. เพื่อประเมินคุณค่าของผลิตรัณฑ์จากผ้าปัก บ้านสันกอง ตำบลแม่ไร่ อำเภอแม่จัน จังหวัด เชียงราย

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดและทฤษฎีต้นทุนและผลตอบแทน

อนุรักษ์ ทองสุโขวงศ์ (2556) ต้นทุนการผลิต (Manufacturing cost) หมายถึง ต้นทุนของผลิตภัณฑ์ซึ่งประกอบด้วยวัตถุดิบทางตรง ค่าแรงงานทางตรง และค่าใช้จ่ายการผลิต ทั้งที่เกิดขึ้นในรอบระยะเวลาที่จะทำการรวบรวมต้นทุนหรือเรียกว่า “ต้นทุนการผลิต”

ต้นทุนการผลิต หมายถึง ค่าใช้จ่ายในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ทางการผลิตเพื่อให้ได้มาซึ่งผลิตภัณฑ์ที่ดี มีคุณภาพ ตามความต้องการของลูกค้า ซึ่งมีการแข่งขันสูงและรุนแรงในสภาพ การตลาดในปัจจุบัน ส่งผลให้ทุกองค์กรมีการดำเนินกิจกรรม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการแข่งขัน ในอุตสาหกรรมการผลิต คู่แข่งที่นับวันจะมากขึ้นทุกวันต่างงัดกลยุทธ์ออกมาสู้กัน ที่เห็นจะมากที่สุดก็คงจะเป็นเรื่องราคาขายที่ถูกกว่า ซึ่งเป็นการตอบสนองที่ตรงกับความต้องการของลูกค้าที่ต้องการสินค้าที่มีราคาถูก ซึ่งสินค้าที่มีราคานั้น องค์ประกอบหลักของการผลิต คือ ต้นทุนการผลิตที่ต้องทำให้ต่ำที่สุดโดยคุณภาพและการใช้ งานยังคงอยู่ภายใต้การยอมรับของลูกค้า

การจำแนกต้นทุนตามลักษณะส่วนประกอบของผลิตภัณฑ์

ส่วนประกอบของต้นทุนที่ใช้ในการผลิตสินค้าหรือผลิตภัณฑ์แต่ละชนิด (Cost of a Manufactured Product / Cost of Goods) จะประกอบด้วยวัตถุดิบทางตรง ค่าแรงงานทางตรง และค่าใช้จ่ายการผลิต ซึ่งถ้าพิจารณาในด้านทรัพยากรที่เป็นส่วนประกอบของสินค้าแล้ว (กัสม่า กาซ้อน, 2562) ประกอบด้วย

1. วัตถุดิบ (Materials)

วัตถุดิบนับว่าเป็นส่วนประกอบสำคัญของการผลิตสินค้าหรือผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปโดยทั่วไป ซึ่งต้นทุนที่เกี่ยวกับการใช้วัตถุดิบในการผลิตสินค้าอาจจะถูกแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะคือ

1.1 วัตถุดิบทางตรง (Direct Materials) หมายถึง วัตถุดิบหลักที่ใช้ในการผลิต และสามารถระบุได้อย่างชัดเจนว่าใช้ในการผลิตสินค้าชนิดใดชนิดหนึ่งในปริมาณและต้นทุนเท่าใด รวมทั้งจัดเป็นวัตถุดิบส่วนใหญ่ที่ใช้ในการผลิตสินค้าชนิดนั้น ๆ

1.2 วัตถุดิบทางอ้อม (Indirect Materials) หมายถึง วัตถุดิบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องโดยทางอ้อมกับการผลิตสินค้าแต่ไม่ใช่วัตถุดิบหลักหรือวัตถุดิบส่วนใหญ่ เช่น ตะปู กาว กระดาษทรายที่ใช้เป็นส่วนประกอบของการทำเครื่องหนังหรือเฟอร์นิเจอร์ น้ำมันหล่อลื่นเครื่องจักร เส้นด้ายที่ใช้ในการตัดเย็บเสื้อผ้า เป็นต้น โดยปกติแล้ว วัตถุดิบทางอ้อมอาจจะถือเป็นค่าใช้จ่ายการผลิตชนิดหนึ่ง

2. ค่าแรงงาน (Labor)

ค่าแรงงาน หมายถึง ค่าจ้างหรือผลตอบแทนที่จ่ายให้แก่ลูกจ้างหรือคนงานที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับการผลิตสินค้าโดยปกติแล้วค่าแรงงานจะถูกแบ่งออกเป็น 2 ชนิด คือ ค่าแรงงานทางตรง (Direct Labor) และค่าแรงงานทางอ้อม (Indirect Labor)

2.1 ค่าแรงงานทางตรง (Direct Labor) หมายถึง ค่าแรงงานต่างๆ ที่จ่ายให้แก่คนงานหรือลูกจ้างที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับการผลิตสินค้าสำเร็จรูปโดยตรง รวมทั้งเป็นค่าแรงงานที่มีจำนวนมากเมื่อเทียบกับค่าแรงงานทางอ้อมในการผลิตสินค้าหน่วยหนึ่ง ๆ และจัดเป็นค่าแรงงานส่วนสำคัญในการแปรรูปวัตถุดิบให้เป็นสินค้าสำเร็จรูป เช่น คนงานที่ทำงานเกี่ยวกับการควบคุมเครื่องจักรที่ใช้ในการผลิตก็ควรถือเป็นแรงงานทางตรง พนักงานในสายการประกอบ เป็นต้น

2.2 ค่าแรงงานทางอ้อม (Indirect Labor) หมายถึง ค่าแรงงานที่ไม่เกี่ยวข้องกับการผลิตสินค้าสำเร็จรูปที่ใช้ในการผลิตสินค้า เช่น เงินเดือนผู้ควบคุมโรงงาน เงินเดือนพนักงานทำความสะอาดเครื่องจักรและโรงงาน พนักงานตรวจสอบคุณภาพ ช่างซ่อมบำรุง ตลอดจนต้นทุนที่เกี่ยวข้องกับคนงาน เช่น ค่าภาษีที่ออกให้ลูกจ้างสวัสดิการต่าง ๆ เป็นต้น ซึ่งค่าแรงงานทางอ้อมเหล่านี้จะถือเป็นส่วนหนึ่งของค่าใช้จ่ายการผลิต

3. ค่าใช้จ่ายการผลิต (Manufacturing Overhead)

ค่าใช้จ่ายการผลิต หมายถึง แหล่งรวบรวมค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตสินค้า ซึ่งนอกเหนือจากวัตถุดิบทางตรง ค่าแรงงานทางตรง เช่น วัตถุดิบทางอ้อม ค่าแรงงานทางอ้อม ค่าใช้จ่ายในการผลิตทางอ้อมอื่น ๆ ได้แก่ ค่าน้ำค่าไฟ ค่าเช่า ค่าเสื่อมราคา ค่าประกันภัย ค่าภาษี เป็นต้น แต่อย่างไรก็ตาม ค่าใช้จ่ายเหล่านี้ก็ต้องเป็นค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการผลิตในโรงงานเท่านั้น ไม่รวมถึงเงินเดือน ค่าเช่า ค่าไฟฟ้า ค่าเสื่อมราคา ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานในสำนักงาน ดังนั้น ค่าใช้จ่ายการผลิตจึงถือเป็นต้นทุนรวมของค่าใช้จ่ายในการผลิตทางอ้อมต่าง ๆ (Cost of Indirect Manufacturing Costs) นอกจากนี้ ยังจะพบว่าในบางกรณีก็มีการเรียกค่าใช้จ่ายการผลิต ในชื่ออื่น ๆ เช่น ค่าใช้จ่ายโรงงาน (Factory Overhead) โสหุ้ยการผลิต (Manufacturing Burden) ต้นทุนผลิตทางอ้อม (Indirect Costs) เป็นต้น

ผลตอบแทน หมายถึง การลงทุนมีความสัมพันธ์กับด้านผลตอบแทน และความเสี่ยงการที่คนเราลงทุนก็เพราะเราคาดหวังจะได้รับผลตอบแทนเท่านั้นเท่านั้น แต่บางครั้งไม่เป็นไปตามที่คาดหวัง จึงต้องอยู่ในความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้นได้ด้วยผลตอบแทนจากการลงทุน มีหลายรูปแบบ ได้แก่ รายได้ตามปกติ เช่น ดอกเบี้ย เงินปันผล เป็นต้น

เพชร ชุมทรัพย์ (2554) สูตรในการคำนวณหาอัตราผลตอบแทนจากเงินลงทุนมี ดังนี้

$$\text{อัตราผลตอบแทนจากเงินลงทุน} = \frac{\text{กำไรสุทธิ}}{\text{สินทรัพย์รวม}} \times 100$$

เงินลงทุนในที่นี้มีได้หลายความหมาย การวัดผลตอบแทนจึงขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายในการวัด เป็นต้นว่า วัดผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม ผลตอบแทนจากเงินทุนระยะยาว (หนี้สินระยะยาว บวก ส่วนของผู้ถือหุ้น) หรือผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น เป็นต้น

จิราภา ศักดิ์กิตติมาลัย (2557) อัตรากำไรต่อต้นทุน แสดงถึงความสามารถในการทำกำไรสุทธิเปรียบเทียบกับต้นทุนว่า ต้นทุน 100 บาท กิจการสามารถทำกำไรได้กี่บาท

$$\text{อัตรากำไรต่อต้นทุน} = \frac{\text{กำไรสุทธิ}}{\text{ต้นทุน}} \times 100$$

อัตรากำไรต่อยอดขาย แสดงถึงความสามารถในการทำกำไรสุทธิเปรียบเทียบกับยอดขายว่า
ยอดขาย 100 บาท กิจกรรมสามารถทำกำไรได้กี่บาท

$$\text{อัตรากำไรต่อยอดขาย} = \frac{\text{กำไรสุทธิ}}{\text{ยอดขาย}} \times 100$$

แนวคิดเกี่ยวกับคุณค่าของงานประยุกต์ศิลป์ มีดังนี้

1. คุณค่าทางประโยชน์ใช้สอย เช่น ขนาดสัดส่วนที่สัมพันธ์กับมนุษย์ ความเหมาะสมกับหน้าที่ใช้
สอย ความมั่นคงแข็งแรงและปลอดภัย

2. คุณค่าทางความงาม เช่น การออกแบบอย่างสมบูรณ์ลงตัว

นอกจากนี้ยังมีคุณค่าในด้านอื่นที่ต้องการวัดคุณค่าอีกด้วย

การประเมิน การวิเคราะห์และวิจารณ์ศิลปะ มีความสำคัญเพราะเป็นเครื่องแสวงหาความรู้
ตรวจสอบ แนวความคิด และวิธีการแสดงออกในผลงานศิลปะทั้งของตนเองและผู้อื่น การวิจารณ์ศิลปะ
เป็นเนื้อหา และกิจกรรมใหม่สำหรับสังคมไทย เริ่มมีขึ้นเมื่อตอนมีการจัดสัมมนาศิลปะการวิจารณ์ขึ้นที่
มหาวิทยาลัยศิลปากร พระราชวังสนามจันทร์ จังหวัดนครปฐม ในปี พ.ศ. 2523 ปัจจุบันยังไม่ก้าวหน้าไป
มากเท่าที่ควร ฉะนั้นการพัฒนาเกี่ยวกับการวิจารณ์ ศิลปะจะต้องเริ่มต้นตั้งแต่ในชั้นเรียน ฝึกหัดให้แสดง
ความคิดเห็น วิเคราะห์ และตีความผลงานศิลปะอยู่เสมอ สร้างความเชื่อมั่นในวิจารณ์ญาณของตน โดย
ตั้งอยู่บนเหตุผลที่ถูกต้อง (ธัญพร ขาวใหม่, 2563)

คุณสมบัติของนักประเมินและวิจารณ์ สรุปได้ดังนี้ (1) ควรมีความรู้เกี่ยวกับศิลปะทั้งในส่วนที่เป็น
ประจำชาติ และสากล (2) ควรมีความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ศิลป์ รูปแบบงานศิลปะ ทำให้เกิดมุมมอง
งานที่จะวิจารณ์ได้หลายประเด็น (3) ควรมีความรู้เกี่ยวกับสุนทรียศาสตร์ ช่วยให้รู้แง่มุมของความงาม เปิด
ใจให้กว้างขึ้น จะได้ไม่เอากกรอบใดกรอบหนึ่งมาวัดงานทุกชิ้น (4) ต้องมีวิสัยทัศน์กว้างขวาง และไม่คล้อย
ตามคนอื่น และ (5) กล้าที่จะแสดงออกทั้งที่เป็นไปตามหลักวิชาการและแสดงออกตามความรู้สึกและ
ประสบการณ์

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับบ้านสักทอง ตำบลแม่ไร่ อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย

บ้านสักทอง เป็นหมู่บ้านหนึ่งในเทศบาลตำบลแม่ไร่ เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหนึ่งใน
สิบสามแห่งของอำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย ที่ทำการเทศบาลตำบลแม่ไร่ตั้งอยู่เลขที่ 272 บ้านดอนชัย
หมู่ 8 ตำบลแม่ไร่ อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย ระยะทางจากที่ทำการเทศบาลตำบลแม่ไร่ถึงที่ว่าการ
อำเภอแม่จัน เป็นระยะทาง 12 กิโลเมตร

สภาพทางเศรษฐกิจของประชากร ประกอบอาชีพ ส่วนใหญ่เป็นอาชีพรับจ้างทั่วไป นักเรียน
นักศึกษาอาชีพเกษตรกรรม คือ ทำนา ทำไร่ ทำสวน เลี้ยงสัตว์ (เทศบาลตำบลแม่ไร่, 2563)

วิธีการศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ผู้ประกอบธุรกิจปักผ้าของบ้านสันกองตำบลแม่ไร่ อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ ผู้ประกอบธุรกิจปักผ้าของบ้านสันกองตำบลแม่ไร่ อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงรายกำหนดจากกลุ่มเป้าหมายจำนวน 40 ราย โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง เนื่องจากผู้วิจัยได้ลงพื้นที่สอบถามข้อมูลเบื้องต้นพบว่าผู้ให้ข้อมูลมีความพร้อมในการเก็บข้อมูลวิจัยในครั้งนี้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในการศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนของผ้าปักบ้านสันกอง ตำบลแม่ไร่ อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย ใช้เครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามซึ่งออกแบบขึ้นมาเพื่อรองรับวัตถุประสงค์ของการศึกษา ประกอบไปด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ทำให้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับชื่อ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ การศึกษา ฯลฯ

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับต้นทุนการผลิต

ตอนที่ 3 ผลตอบแทนในการผลิตผ้าปัก

ตอนที่ 4 การประเมินการคุณค่า ประกอบด้วย ด้านประโยชน์ใช้สอย ด้านความงามทางศิลปะ ด้านวัสดุ และด้านแบบอย่างและวัฒนธรรม

การเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้ข้อมูลปฐมภูมิจากการเก็บแบบสอบถามจากผู้ปักผ้าปักผ้าของบ้านสันกองตำบลแม่ไร่ อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย ซึ่งมีรายละเอียดเกี่ยวกับ ต้นทุนการผลิต ค่าใช้จ่ายในการลงทุน ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน รวมถึงข้อมูลเกี่ยวกับรายได้จากการปักผ้า และข้อมูลทุติยภูมิ ได้จากการรวบรวมค้นคว้าข้อมูลจากเว็บไซต์ วารสาร หนังสือ เอกสารที่จากแหล่งข้อมูลต่างๆที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปวิเคราะห์ศึกษาเปรียบเทียบกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูล แล้วนำมาวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทน โดยใช้สถิติรูปแบบการบรรยายเชิงพรรณนา (Descriptive) ดังนี้

ส่วนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม นำมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยใช้เทคนิคการวิเคราะห์สถิติเชิงเนื้อหา (Content Analysis) การแจกแจงความถี่ เป็นการแสดงค่าความถี่ของข้อมูลที่เก็บมาได้ โดยแสดงเป็นจำนวนและร้อยละ

ส่วนที่ 2 สอบถามข้อมูลเกี่ยวกับต้นทุนการผลิต สามารถแบ่งการวิเคราะห์ เป็น ค่าใช้จ่ายในการลงทุน ต้นทุนในการปักผ้า และต้นทุนอื่นเพื่อคำนวณหาต้นทุนต่อหน่วย

ส่วนที่ 3 สอบถามข้อมูลเกี่ยวกับต้นทุน การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับผลตอบแทนเพื่อให้ทราบถึงรายได้ต่อหน่วย สามารถวิเคราะห์โครงการโดย 1) วิถีอัตรากำไรต่อยอดขาย 2) วิถีอัตรากำไรต่อต้นทุน

3) วิธีผลตอบแทนจากเงินลงทุน แล้วนำข้อมูลมาคำนวณหากำไรสุทธิเฉลี่ยต่อยอดขายและอัตราผลตอบแทนจากการลงทุน

ส่วนที่ 4 สอบถามข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินคุณค่า ได้แก่ ด้านประโยชน์ใช้สอย ด้านความงามทางศิลปะ ด้านวัสดุ และด้านแบบอย่างและวัฒนธรรม ได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

ผลการศึกษา

ต้นทุนและผลตอบแทนการผ้าปักของชุมชนบ้านสันกอง ตำบลแม่ไร่ อำเภอมะจัน จังหวัดเชียงราย มีต้นทุนการผลิต ประกอบไปด้วย ผ้า 2,400 บาทต่อคน ด้าย 540 บาทต่อคน กระเป๋า 3,500 บาทต่อคน

ต้นทุนอุปกรณ์ประกอบไปด้วยเข็ม 30 บาทต่อคน กรรไกร 50 บาทต่อคน
ผลตอบแทนการปักเสื้อ เฉลี่ย 315.75 บาทต่อผืน ผลตอบแทนการปักกระเป๋า เฉลี่ย 300.25 บาทต่อผืน รายได้จากการจำหน่ายผ้า เฉลี่ย 435.50 บาทต่อผืน

สรุปผลการวิเคราะห์

1. ผลข้อมูลทั่วไป

ผลการวิเคราะห์และข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบอาชีพผ้าปัก เป็นเพศหญิง ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 50.00 รองลงมาคือ อายุระหว่าง 51-60 ปี คิดเป็นร้อยละ 27.50 และอายุระหว่าง 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 22.50 ส่วนใหญ่ไม่ได้ศึกษา คิดเป็นร้อยละ 57.50 รองลงมาคือ ประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 30.00 รองลงมา คือ มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.และปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 5.00 และรองลงมาคือ มัธยมศึกษาตอนต้น คิดเป็นร้อยละ 2.50

ผู้ประกอบอาชีพผ้าปัก ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 92.50 รองลงมาคือ ธุรกิจทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 7.50 ปักเพื่อจำหน่าย คิดเป็นร้อยละ 95.00 รองลงมาคือ ปักจำหน่ายและใส่เอง คิดเป็นร้อยละ 5.00 เป็นผู้ปักด้วยมือ ผู้ประกอบอาชีพผ้าปักจะทำช่วงเวลาว่างจากการทำงาน คิดเป็นร้อยละ 100.00

2. ผลข้อมูลต้นทุนและผลตอบแทน

ต้นทุนการปักผ้า พบว่า วัสดุดิบทางตรงประกอบด้วยการใช้ผ้า ด้ายมีวัสดุดิบเฉลี่ย 119.75 บาท ต่อเดือนต่อผืนและค่าแรงงาน เฉลี่ย 100 บาท ต่อ ผืน รวมต้นทุนทั้งสิ้น 219.75 บาท ต่อผืน ส่วนกระเป๋า มีวัสดุดิบเฉลี่ย 124.00 บาทต่อเดือนต่อผืนและค่าแรงงาน เฉลี่ย 100 บาท ต่อ ผืน รวมต้นทุนทั้งสิ้น 224.00 บาทต่อใบ

ข้อมูลรายได้ของผู้ประกอบอาชีพผ้าปัก พบว่า รายได้จากการจำหน่ายผ้าปัก เฉลี่ย 435.50 บาท/ผืน รายได้จากการจำหน่ายกระเป๋า เฉลี่ย 424.25 บาท/ใบ ผู้ประกอบอาชีพผ้าปักราคา ที่จำหน่ายมีความเหมาะสมกับสินค้า

ข้อมูลกำไรของผู้ประกอบอาชีพผ้าปัก พบว่า กำไรจากการปักผ้า เฉลี่ย 315.75 บาท/ผืน รายได้จากการปักกระเป๋า เฉลี่ย 300.25 บาท/ใบ

ตารางที่ 1 แสดงการคำนวณหาอัตราผลตอบแทนอัตรากำไรต่อยอดขายสุทธิ และอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนของผ้าปัก

อัตราส่วน	สูตรคำนวณ	แทนค่า	ผลการคำนวณ
1. อัตรากำไรต่อยอดขายสุทธิ	กำไรสุทธิ ขายสุทธิ	215.75 435.50	49.54%
2. อัตราผลตอบแทนจากการลงทุน (ROI)	รายได้-ต้นทุน ต้นทุน	435.50 – 219.75 219.75	98.18%

จากตารางที่ 1 แสดงผลการวิเคราะห์อัตราผลตอบแทน มีอัตรากำไรสุทธิต่อยอดขายเฉลี่ย 49.54 % และ อัตราผลตอบแทนการลงทุน (ROI) 98.18 %

ตารางที่ 2 แสดงการคำนวณหาอัตราผลตอบแทนอัตรากำไรต่อยอดขายสุทธิ และอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนของกระเป๋า

อัตราส่วน	สูตรคำนวณ	แทนค่า	ผลการคำนวณ
1. อัตรากำไรต่อยอดขายสุทธิ	กำไรสุทธิ ขายสุทธิ	200.25 424.25	47.20%
2. อัตราผลตอบแทนจากการลงทุน (ROI)	รายได้ – ต้นทุน ต้นทุน	424.25 – 224.00 224.00	89.40%

จากตารางที่ 2 แสดงผลการวิเคราะห์อัตราผลตอบแทน มีอัตรากำไรสุทธิต่อยอดขายเฉลี่ย 47.20 % และ อัตราผลตอบแทนการลงทุน (ROI) 89.40 %

3. ผลการประเมินคุณค่า

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การประเมินคุณค่าของผ้าปักในภาพรวม

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านประโยชน์ใช้สอย			
ผลิตภัณฑ์มีประโยชน์ใช้สอยเหมาะสมกับราคา	3.48	1.64	ปานกลาง
ผลิตภัณฑ์สามารถใช้งานได้อย่างคุ้มค่า	3.33	1.23	ปานกลาง
ผลิตภัณฑ์มีประโยชน์ใช้สอยกับรูปร่างผลิตภัณฑ์	3.60	0.72	มาก
ภาพรวม	3.47	1.16	ปานกลาง
ด้านความงามทางศิลปะ			
ผลิตภัณฑ์มีความงามทางด้านโครงสร้าง	3.58	0.65	มาก
ผลิตภัณฑ์มีความงามทางด้านรูปทรง	3.45	1.06	ปานกลาง
ผลิตภัณฑ์มีความงามทางด้านสี	3.50	0.51	ปานกลาง
ผลิตภัณฑ์มีความงามทางด้านลวดลายผ้า	3.63	0.77	มาก
ภาพรวม	3.54	0.75	มาก
ด้านวัสดุ			
เหมาะสมกับการผลิต	3.48	1.14	ปานกลาง
ภาพรวม	3.48	1.14	ปานกลาง
ด้านแบบอย่างวัฒนธรรม			
แสดงความเป็นอัตลักษณ์ของชุมชน	3.48	0.50	ปานกลาง
ออกแบบได้อย่างเหมาะสม	3.48	0.50	ปานกลาง
ภาพรวม	3.48	0.50	ปานกลาง
รวมทุกด้าน	3.54	0.50	มาก

ผลการวิเคราะห์การประเมินคุณค่าแบ่งออกเป็น 4 ด้าน มีดังต่อไปนี้ ด้านประโยชน์ใช้สอย ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ที่มีประโยชน์ใช้สอยกับรูปร่างผลิตภัณฑ์ ด้านความงามศิลปะ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ผลิตภัณฑ์มีความงามทางด้านลวดลายผ้า ด้านวัสดุ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ เหมาะสมกับการผลิต และด้านแบบอย่างและวัฒนธรรม ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ แสดงความเป็นอัตลักษณ์ของชุมชน

อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนผ้าปักในชุมชนบ้านสันกอง ตำบลแม่ไร่ อำเภอมะจัน จังหวัดเชียงราย สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผู้ประกอบอาชีพปักผ้าชุมชนบ้านสันกอง ได้มีการคำนวณต้นทุนผลิตภัณฑ์จากวัตถุดิบที่ประกอบด้วย ผ้าและเส้นด้าย และมีการคิดค่าแรงงาน แต่ไม่มีการคิดค่าใช้จ่ายในการผลิต ทั้งนี้เนื่องจากผู้ประกอบอาชีพปักผ้าส่วนใหญ่ใช้เวลาว่างในการปักผ้า ทั้งนี้อาจขัดแย้งกับอนุรักษ์ ทองสุโขวงศ์ (2556) ในเรื่องการคำนวณผลิตภัณฑ์ตามหลักการที่ว่า ต้นทุนผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการผลิตสินค้าธุรกิจ โดยปกติก็จะเป็นต้นทุนที่เกิดขึ้น ประกอบด้วย ส่วนสำคัญ 3 ส่วน คือ วัตถุดิบทางตรง ค่าแรงงานทางตรง และ ค่าใช้จ่ายในการผลิต

2. ผู้ประกอบอาชีพปักผ้าชุมชนบ้านสันกอง มีอัตราผลตอบแทนจากการปักผ้าเป็นฝืน โดยมีอัตรากำไรสุทธิต่อยอดขายเฉลี่ย 49.54 % และ อัตราผลตอบแทนการลงทุน (ROI) 98.18 % และอัตราผลตอบแทนจากการกระเป่า มีอัตรากำไรสุทธิต่อยอดขายเฉลี่ย 47.20 % และ อัตราผลตอบแทนการลงทุน (ROI) 89.40 % จากสินค้าทั้งสองชนิดมีอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนอยู่ระหว่าง 89.40 - 98.18 % เป็นอัตราผลตอบแทนที่สูง และทำให้มีรายได้ภายในชุมชนอีกด้วย สอดคล้องกับไทยบิสซิเนสเสชอด (ThaiBusinessSearch) (2563) ที่ได้กล่าวว่าอัตราผลตอบแทนการลงทุน (ROI) มีส่วนสำคัญที่ช่วยในการทำธุรกิจมาก ถ้าทำธุรกิจโดยไม่สนใจว่าผลตอบแทนจากการลงทุนนั้นเป็นอย่างไร คຸ່ມคຸ່ມหรือไม่ การทำธุรกิจให้เติบโตก็อาจเป็นไปได้ยาก เพราะมองไม่เห็นทิศทางว่าทำการตลาดแบบไหนจะสำเร็จมากกว่านั่นเอง

3. ประกอบอาชีพปักผ้าชุมชนบ้านสันกอง ได้มีการประเมินคุณค่า ด้านประโยชน์ใช้สอย ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ที่มีประโยชน์ใช้สอยกับรูปร่างผลิตภัณฑ์ ด้านความงามศิลปะ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ที่มีความงามทางด้านลวดลายผ้า และด้านแบบอย่างและวัฒนธรรม ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ แสดงความเป็นอัตลักษณ์ของชุมชน สอดคล้องกับ สุธิชา ศรพรหมและคณะ (2559) พบว่า ด้านอัตลักษณ์ของผ้าปักพบว่า สิ่งที่สามารถแสดงถึงอัตลักษณ์ของผ้าปัก ลายปัก และมีความเหมาะสมของผลิตภัณฑ์จากผ้าปักอัตลักษณ์ ด้านประโยชน์ใช้สอย

ข้อเสนอแนะการนำผลการศึกษาไปใช้

ในการศึกษาวิจัย คณะผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ผลิตภัณฑ์ผ้าปักสักกอง สามารถสร้างรายได้ให้กับผู้ปักผ้าในชุมชน ดังนั้น กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน สถาบันการศึกษา มีควรส่งเสริม สนับสนุนอาชีพในการพัฒนาลวดลายของผ้าปักให้ดูทันสมัยและเป็นที่ต้องการของผู้ซื้อมากยิ่งขึ้น

2. ผลิตภัณฑ์ผ้าปักสันทอง มีความเป็นอัตลักษณ์ของชุมชน ดังนั้นองค์การบริหารส่วนตำบล และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรพัฒนาผลิตภัณฑ์ของชุมชนให้มีความโดดเด่น

ข้อเสนอแนะการศึกษาครั้งต่อไป

ในการศึกษาวิจัย ควรจะต้องมีการศึกษาเพิ่มเติมในประเด็นอื่นๆ ดังต่อไปนี้

1. ศึกษาช่องทางการจัดจำหน่ายของผู้ประกอบการขายผลิตภัณฑ์ของชุมชน
2. ศึกษาพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้เป็นยอมรับในระดับสากล

เอกสารอ้างอิง

- กัสมา กาซ็อน. (2562). **ต้นทุนผลิตภัณฑ์ บัญชีบริหาร**. เชียงราย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
- จิรภา ศักดิ์กิตติมาลัย. (2557). **การเงินธุรกิจ**. เชียงราย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- ดวงฤทัย ทวีทรัพย์. (2563). ความสำคัญของงานปัก. สืบค้นเมื่อวันที่ 7 สิงหาคม 2563. จาก :
<https://sites.google.com/site/duangruethaitaveesap/withi-kar-pak>
- เทศบาลตำบลแม่ไร่. (2563). ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป. สืบค้นเมื่อวันที่ 8 สิงหาคม 2563. จาก :
<http://www.maerai.go.th/basics.php>
- ไทยบิสซิเนสซอร์ด (ThaiBusinessSearch). (2563). Return on Investment (ROI) คืออะไร? สำคัญต่อการทำการตลาดอย่างไร?. สืบค้นเมื่อวันที่ 12 สิงหาคม 2563. จาก :
<https://www.thaibusinesssearch.com/marketing/return-on-investment>
- ธัญพร ขาวใหม่. (2563). ศิลปะพื้นฐาน. สืบค้นเมื่อวันที่ 9 สิงหาคม 2563. จาก :
<https://sites.google.com/site/artkrunang/home/silpa-phun-than>
- เพชร ชุมทรัพย์. (2554). **วิเคราะห์งบการเงินหลักและการประยุกต์**. พิมพ์ครั้งที่12 ฉบับปรับปรุง แก้ไข กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- สุริยา ศรพรหมและคณะ. (2559). “การศึกษาและออกแบบผลิตภัณฑ์จากผ้าปักอัตลักษณ์ชาติพันธุ์ม้ง.” วารสารวิชาการศิลปะสถาปัตยกรรมศาสตร์มหาวิทยาลัยนเรศวร. 7 (2). หน้า 111 -123.
- อนุรักษ์ ทองสุขวงศ์. (2556). **การบัญชีต้นทุน**. ขอนแก่น: โรงพิมพ์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.